

Bröstcancerscreening med mammografi och Organiserad prostacancertestning (OPT)

Salma Tunå Butt

Medicinsk rådgivare, RCC Syd

Spec. i Kirurgi, Med. Dr.

ST-läkare i Allmänmedicin

2023-05-26

REGION
BLEKINGE

Region Halland

REGION
KRONOBERG

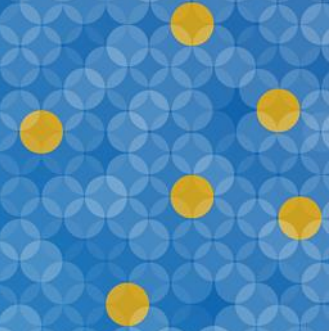

SKÅNE

REGIONALT
CANCERCENTRUM
SYD

Bröstcancerscreening med mammografi

Maria Erngrund
Överläkare, Chef, VO Kirurgi, Karlskrona Lasarett
Medicinsk rådgivare RCC Syd

2023-05-26

Agenda

- Bakgrund
- Undersökningen
- Granskning
- Deltagande
- Screening i siffror
- Kvalitetsregister och Vårdprogram
- Övre åldersgräns
- Täta bröst
- Svenska Studier
- Diskussion

Bakgrund

- **Definition**
- Systematisk undersökning för framtida hälsa
- Förhindra tidig död, svår skada eller funktionsnedsättning

- **Socialstyrelsen reglerar**
- Avgiftsfri screening var 18-24 månad
- Kvinnor 40 – 74 år

[Senaste versionen av HSLF-FS 2019:14](#)
[Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om villkor för avgiftsfri screening; - Socialstyrelsen](#)

Undersökning

- 2-bildsmammografi
- Kallelse från folkbokföringen
- Röntgensjuksköterska
- Avstämning om knuta eller tidigare operation
- Ca 5 minuter/undersökt kvinna
- Om uteblir, ny kallelse

Granskning

- Dubbelgranskning, två bröstradiologer
- Enda syfte: hitta cancer
- Studier pågår med AI som komplement

Resultat

- Friskbrev (Inga tecken till cancer)
- Tekniskt omtag (Otillfredsställande bilder)
- Återkallelse (Utredning av misstänkt fynd)

Deltagande

- 80% deltagande
- Region Skåne 2022: 81,1% (Malmö 77,3% - Kristianstad 84,7%)
- Låg utbildning – lägre deltagande
- Regionerna identifiera grupper och rikta information

Screening i siffror

- Ca 1 milj kallas årligen
- Ca 9000 nya fall årligen
- 2/3 av all bröstcancer i åldrarna 40-74 år upptäcks via screening
- Minskar dödligheten i bröstcancer med 16-25%

Kvalitetsregister och Vårdprogram

- Kvalitetsregister under införande
- Region Skåne slutet på 2023
- Vårdprogram under utarbetande och remiss 2023

Övre åldersgräns

- Saknas kunskap om screening efter 74 år
- Inte säkert riskminskande
- Överbehandling?

OBS!

- **Symtom utreds ALLTID!**

Grundläggande bestämmelser om skydd mot joniserande strålning

Berättigande

1 § Det är förbjudet att bedriva en verksamhet med joniserande strålning som inte är berättigad.

[Strålskyddslag \(2018:396\) Svensk författningssamling](#)
[2018:2018:396 t.o.m. SFS 2019:984 - Riksdagen](#)

Täta bröst

- Täta bröst mer svårbedömda
- Ca 10% tätaste varianten
- Bröstitätheten minskar med ålder
- Bedömning av bröstitäthet ingår inte i bröstcancerscreeningen
- Ingen annan röntgen för de med täta bröst

Svenska studier

- KARMA-studien → livsstilsfaktorer, gener och brösttätthet
- MASAI-studien → AI och dess roll i screening

Frågor/diskussion

Kontaktuppgifter

Maria.erngrund@skane.se

Medicinsk rådgivare RCC Syd

Representant i NAM, Nationella Arbetsgruppen
för Mammografi

Ledamot i vårdprogramgruppen,
vårdprogrammet för bröstcancerscreening

TACK!

Kontaktuppgifter

salma.butt@skane.se

salma.tunabutt@skane.se

Medicinsk rådgivare, RCC Syd

Spec. i Kirurgi, Med. Dr.

(ST-läkare i Allmänmedicin)

Ledamot Nationell arbetsgrupp för organiserad
prostatacancer testning

REGIONALT
CANCERCENTRUM
SYD

